DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 10. årgang. ISSN: 2446-0079

tirsdag den 27. maj 2025

Kammerspil med dybe implikationer

Anne Vestberg
Portræt
Forlaget ORD, 157 sider

Af Jakob Brønnum
Sent i Anne Vestbergs roman Portræt afsluttes et at de unavngivne kapitler sådan her: ”En strygekvartet på dækket begynder at spille. Tonerne er ensomme og absorberes af natten. Der er ikke noget til at holde dem sammen og bære dem videre.” (side 137)

Man kunne næsten skrive anmeldelsen over dette afsnit alene, hvis anmeldelser handler om at perspektivere en litterær tekst og vise dens forankring.

Hvor stammer scenen fra? Enhver kan se at det er en scene fra Titanic-legendariet. Det sad vitterlig en strygekvartet på dækket, mens folk blev evakueret, i hvert fald hvis man skal tro nogle af de senere vidnesbyrd fra katastrofen. De spillede en salme, der kun under store kampe blev medtaget i den seneste udgave af Den Danske Salmebog, fordi den opfattes som for sentimental i den danske salmetradition.

Det er en engelsk salme, der på det pågældende tidspunkt ikke var ældre end omkring 50 år, Nearer My God to Thee. Man kan synes det var passende at netop den salme blev spillet på det tidspunkt, hvor folk druknede i stort tal og efter datidens stadigvæk nogenlunde vel udbredte forestillinger, måtte kunne forstås som at komme nærmere Gud.

Når man inddrager det faktum at salmerne er inspireret af den gammeltestamentlige legende om patriarken Jakobs drøm, hvor han ser engle gå ind og ud af himlen, begynder billedet i Anne Vestbergs roman at blive virkelig ladet med mening og betydning. For hun skriver det stik modsatte. Tonerne kommer ingen vegne. Mørket er tomt.

Et kammerspil i tre rum

På en måde er dette symbolske afsnit en sammenfatningen af romanens sjælelige og eksistentielle implikationer. Romanen er et kammerspil om en freelance journalist, der påtager sig at skrive en stor tekst for en mandlig forfatter, et portræt. Romanen foregår som et kammerspil, men i tre rum, hos forfatteren og hjemme hos freelancejournalisten, hvor hendes hus får en eksistentiel betydning, samtidig med at naboens hus er under renovering og også synes at antage en symbolladet karakter. Det tredje rum er drømme, forestillinger og frygt og angst, kampe med selvværd og selvforståelse. Og det går ikke som det skal.

Explore our developer-friendly HTML to PDF API | Printed using PDFCrowd | HTML to PDF

På samme måde som med Anne Vestbergs første bog, en digtsamling, Katastrofen, byen og skoven (2016), hvor jeg i en anmeldelse beskrev hendes metaforbrug som at hun gør billederne til eksistentialier, finder man også i bogen her en fortætning af sproget, der gør at den enkelte sætning eller det enkelte afsnit synes at blotlægge en livsproblematik eller en social eller relationel sammenhæng, hvor den moralske status som aktørerne har, er op til læserens fortolkning. Det er romangenrens største fortjeneste og dybeste eksistensberettigelse at kunne rejse etiske problemstillinger.

Romanen slutter med et alligevel sært stille, men dog markant dramatisk sammenbrud. Der er et udtryk på engelsk, "to wear your learning lightly", en karakteristik at man, for eksempel i en tekst, kan se at der er mange lag af indsigt, men at forfatteren ikke gør opmærksom på at de er der eller at vedkommende selv har placeret dem der. Jeg antydede et lag i indledningen af anmeldelsen, men jeg ser også inspirationer fra den klassiske modernistiske danske roman fra Erik Aalbæk Jensen til Martha Christensen, og jeg ser den fine scenografiske opbygning som inspireret af det absurde engelske drama i tresserne og halvfjerdserne, og der er en åbenlys fagpsykologisk indsigt, og en sproglig bevidsthed såvel som en kunnen, som gør at man befinder sig rigtig godt i romanen og slet ikke bemærker hvor kort den egentlig er

Indsendt af Jakob Brønnum
Etiketter: boganmeldelse, roman

Ingen kommentarer:

Start Ældre opslag

Abonner på: Kommentarer til indlægget (Atom)

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF